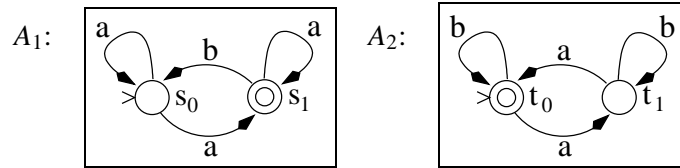

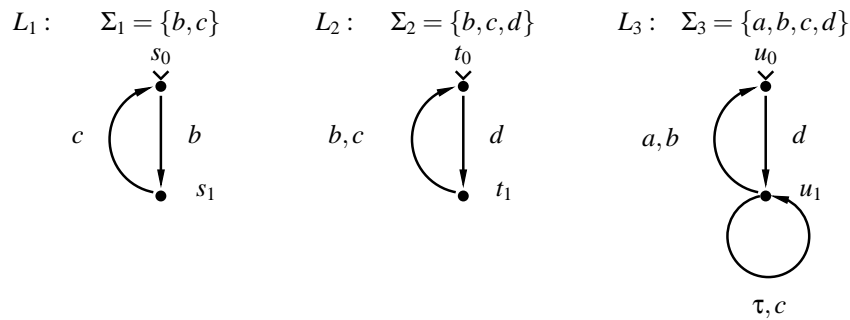
Huom! Kurssista läpi pääsemiseksi kotitehtävistä tarvitaan vähintään 50% pisteistä. Jos et ole saanut pisteitä täyteen, ota yhteyttä luennoijaan tentin jälkeen.

Tehtävä 1 Tarkastellaan seuraavia kahta tilakonetta A_1 ja A_2 , joissa $\Sigma_1 = \Sigma_2 = \{a, b\}$.

- Muodosta tilakone (finite state automaton) $A_a = A_1 \cap A_2$.
- Muodosta tilakone A_b joka hyväksyy tilakoneen A_a hyväksymän kielen komplementin (accepts the complement language).

Tehtävä 2 Tarkastellaan seuraavia kolmea siirtymäjärjestelmää (LTS:ää) L_1 , L_2 , ja L_3 :

- Laske rinnankytkentä $L = L_1 || L_2 || L_3$.
- Onko L :ssä konflikteja (conflicts)? Jos on, luettele kaikki kolmikot (v, t, t') , joissa v on L :n globaali tila jossa konflikti esiintyy, ja t, t' ovat pari L :n globaaleja siirtymiä (global transitions) jotka ovat konfliktissa v :ssä.
- Onko L :ssä lukkiumia (deadlocks)? Jos on, luettele kaikki L :n globaalit tilat, jotka ovat lukkiumia.
- Onko L :ssä pillastumia (livelocks)? Jos on, luettele kaikki L :n globaalit tilat, joissa pillastuma esiintyy.
- Onko L :ssä riippumattomien siirtymien pareja? Jos on, anna (yksi) esimerkki kahdesta globaalista siirtymästä, jotka ovat riippumattomia.
- Anna deterministinen tilakone A_f joka hyväksyy kielen $\Sigma^* \setminus \text{traces}(L)$, jossa Σ on L :n aakkosto.
- Päteekö $\text{traces}(L_3) \subseteq \text{traces}(L)$? Käytä automaattia A_f joka muodostettiin edellisessä vaiheessa. Jos vastaus on kielteinen, anna sana kielestä $\text{traces}(L_3) \setminus \text{traces}(L)$.

Huom! Tehtävät jatkuvat paperin kääntöpuolella.

Jokaisessa vastauspaperissa tulee olla kurssin nimi, koodi ja tenttipäivämäärä, sekä opiskelijan nimi, koulutusohjelma, vuosikurssi, opintokirjan numero ja omakätinen allekirjoitus.

- Tehtävä 3** (a) Anna kaksi LTS:ää L_c ja L'_c siten että $L_c \leq_{sim} L'_c$ pätee, mutta $L'_c \sim L_c$ ei päde.
- (b) Anna kaksi LTS:ää L_b ja L'_b siten että $L_b \leq_{tr} L'_b$ pätee, mutta $L'_b \leq_{tr} L_b$ ei päde.
- (c) Onko seuraava väittämä totta: Jos sekä $L_d \leq_{sim} L_e$ ja $L_e \leq_{sim} L_f$ pätevät, silloin aina myös L_d simuloi L_f :ää.
- (d) Määrittele formaalisti seuraava käsite LTS teoriasta: Riippumattomuus (independence).
- (e) Kuvaile lyhesti (korkeintaan kymmenellä lauseella) kuinka saavutettavuusanalyysin tekniikka "bitstate hashing" toimii, ja mihin sitä voi käyttää.

Tehtävä 4 Anna Kripke mallit $M_a - M_d$ jossa $AP = \{p, q\}$ siten että:

- a) $M_a \models \mathbf{G} \neg q$ ja $M_a \models \mathbf{G} (p \Rightarrow q)$
- b) $M_b \not\models \mathbf{G} p$ ja $M_b \models \mathbf{G} (p \vee \mathbf{Y} q)$
- c) $M_c \not\models \mathbf{G} (p \mathbf{S} q)$ ja $M_c \models \mathbf{G} \mathbf{O} q$
- d) $M_d \not\models \mathbf{G} \neg p$ ja $M_d \models \mathbf{G} (p \Rightarrow (q \mathbf{S} \neg p))$

Tehtävä 5 Käännä Tehtävässä 2(a) annettu LTS:ien rinnankytkentä $L = L_1 || L_2 || L_3$ Petriverkoksi (P/T-net) N jossa on korkeintaan 6 paikkaa (place), mutta jolla on silti sama saavutettavuusgraafi kuin L :llä.

Jokaisessa vastauspaperissa tulee olla kurssin nimi, koodi ja tenttipäivämäärä, sekä opiskelijan nimi, koulutusohjelma, vuosikurssi, opintokirjan numero ja omakätinen allekirjoitus.